

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
14/11	Kommunestyret - Bjugn kommune	11.03.2014

Saksbehandler: Siv Iren Stormo Andersson

Høringsuttalelse foreslåtte endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og i pasient- og brukerrettighetsloven

Vedlegg:
1 Høringsnotat.

Sakens bakgrunn og innhold:

Helse - og omsorgsdepartementet foreslår i høringsnotat en tilføyelse i helse - og omsorgstjenesteloven §3-2 tredje ledd. Tilføyelsen skal gi hjemmel til forskrifter om mulighet for fastleger til å reservere seg mot henvisning og behandling ved alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død. Med alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død menes først og fremst abort. Hjemmelen vil også omfatte forskrift om reservasjon mot aktiv dødshjelp DERSOM dette skulle bli tillatt. Hjemmelen skal ikke omfatte forskrivning eller innsetting av prevensjon eller henvisning til assistert befruktning.

Videre foreslår departementet en endring i pasient - og brukerrettighetsloven §2-1c fjerde ledd. Endringen skal gi grunnlag for forskrifter om utvidet rett til å skifte fastlege for pasienter som står på liste hos en fastlege som har reservert seg mot henvisning til abort.

I høringsnotatet foreslår departementet også endringer i fastlegeforskriften og i forskrift om pasient og brukerrettigheter i fastlegeordningen. Kommuner skal få adgang til å inngå avtaler med fastleger om at disse kan reservere seg av samvittighetsgrunner mot å henvise kvinner til abort. Fastleger som reserverer seg må sørge for at kvinner på hans eller hennes liste som vurderer eller ønsker henvisning til abort, får tilbud om konsultasjon hos en annen fastlege i nærheten senest innen neste virkedag.

Høringsinstansene inviteres nå til å gi forslagsstillerne, i dette tilfellet Helse - og omsorgsdepartementet, sitt besyv på den foreslåtte lovendringen. Kommunestyret i Bjugn skal ikke drøfte og eventuelt vedta hvorvidt vi skal åpne for å inngå avtaler med fastleger som ønsker å reservere seg her hos oss. Kommunen har ikke hjemmel til å inngå slike avtaler nå. Kommunestyret skal si hva de mener om den foreslåtte lovendringen.

Vurdering:

Den foreslåtte lovendringen har skapt et stort engasjement i samfunnet. Dette er naturlig siden det dreier seg om to svært viktige forhold i samfunnet vårt: Samvittighets- og

religionsfriheten på den ene siden, menneskerettigheter, herunder avskaffing av diskriminering, på den andre siden.

Helse - og omsorgsdepartementet har utarbeidet et saklig høringsnotat som gir en fylldig innføring dagens ordninger og hvilke faktorer som er blitt lagt til grunn i ved innføring av gjeldende regelverk. Notatet vedlegges i sin helhet og anbefales på det sterkeste.

Sakens kompleksitet, der hver enkelt av oss kan bli utfordret på eget verdisett, gjør at også rådmannens objektivitet settes på prøve når høringen skal forberedes.

I tillegg til de store spørsmålene om liv og død på den ene siden, og kvinners rettigheter på den andre siden, vil en slik lovendring også kunne føre med seg nye utfordringer for distriktene. Rådmannen kan ikke utelate å nevne mulige konsekvenser som vil kunne oppstå dersom lokale legekantor med få legehjemler, var besatt med leger som hadde reservert seg. Rådmannen har problemer med å se at ordningen med å gi kvinnen "tilbud om konsultasjon hos en annen fastlege i nærheten senest innen neste virkedag" ikke vil bli opplevd som en ekstra belastning for kvinnene dette gjelder.

Folkehelsevurdering:
Ikke aktuell.

Oppsummering:

Slik det framgår av høringsdokumentet vurderte Stålset-utvalget i NOU2013:1 "Det livssyns åpne samfunn", spørsmålet om fastleger bør få mulighet til å reservere seg mot å henvise til abort og assistert befruktning og til å forskrive eller sette inn prevensjon. Et flertall i utvalget, 11 av 15, avga følgende uttalelse:

"Utvalgets medlemmer....(medlemmenes navn opplyses)...vil etter en samlet vurdering ikke tilrå at reservasjonsretten utvides i forhold til de avgrensninger som ble gjort da abortloven ble endret i 1975. De avgrensninger som ble gjort på dette punktet da, er holdbare også i dag. Det bør ikke aksepteres at legens oppfatninger av ulike spørsmål som abort, assistert befruktning og prevensjon skal kunne hindre tilgang til en likeverdig og forutsigbar førstelinje i alle landets kommuner innen den offentlige helsetjenesten."

Utvalgets mindretall, 4 av 15, gikk inn for reservasjonsrett og uttalte:

"Utvalgets medlemmer....(medlemmenes navn opplyses)...finner etter en samlet vurdering å vektlegge verdien av at også helsetjenestens førstelinje er åpen for personer med ulike syn på spørsmål som er viktige ut fra deres dypeste overbevisning når det gjelder spørsmål knyttet opp mot liv og død. Disse medlemmene viser til at dagens langvarige praksis når det gjelder leger reservasjonsretten ved henvisninger til abort ikke har medført vesentlige problemer. Det bør derfor være mulig for fastleger å reservere seg mot å henvise til abort".

Det faktum at Stålset -utvalget var delt i denne saken, bekrefter hvor vanskelig og kompleks denne saken er.

Rådmannen skylder å minne om at kommunen har et "sørge for ansvar" i kommunehelsetjenesten. I dette ligger et ufravikelig krav om at alle som oppholder seg i kommunen skal ha tilgang til forsvarlige helsetjenester. Tilbudet skal naturligvis gis uavhengig av alder, kjønn, seksuell legning og religionstilhørighet. Vi er mange små distriktskommuner som har opplevd rekrutteringsutfordringer på legesiden her til lands. Rådmannen frykter at en reservasjonsrett vil kunne by på en større ulempe for kvinner i distriktet, der det er langt mellom legene, enn det vil gjøre for kvinner bosatt i større

kommuner. Det er den lokale vurderingen av dette komplekse spørsmålet; man kan frykte at en reservasjonsrett kan føre til at kvinner generelt, og kvinner i distriktet spesielt, vil kunne utsettes for ulempe i helsespørsmål av denne arten. Rådmannen frykter at en evt reservasjonsrett også vil kunne komme til å komplisere en allerede krevende rekrutteringsprosess.

Ordførerens innstilling:

Kommunestyret i Bjugn vil ikke tilråde de foreslåtte lovendringene slik de er redegjort for i høringsnotatet.

Bjugn kommune vil etter en samlet vurdering ikke tilrå at reservasjonsretten utvides i forhold til de avgrensninger som ble gjort da abortloven ble endret i 1975. De avgrensninger som ble gjort på dette punktet da, er holdbare også i dag. Det bør ikke aksepteres at legens oppfatninger av ulike spørsmål som abort, assistert befruktning og prevensjon skal kunne hindre tilgang til en likeverdig og forutsigbar førstelinje i alle landets kommuner innen den offentlige helsetjenesten." Dette er helt i tråd med flertallsinnstillingen Stålset -utvalget, gitt i NOU 13:1.

Saksprotokoll i Kommunestyret - Bjugn kommune - 11.03.2014

Behandling:

Ordførerens forslag vedtatt med 28 mot 1 stemme.

Endelig vedtak:

Kommunestyret i Bjugn vil ikke tilråde de foreslåtte lovendringene slik de er redegjort for i høringsnotatet.

Bjugn kommune vil etter en samlet vurdering ikke tilrå at reservasjonsretten utvides i forhold til de avgrensninger som ble gjort da abortloven ble endret i 1975. De avgrensninger som ble gjort på dette punktet da, er holdbare også i dag. Det bør ikke aksepteres at legens oppfatninger av ulike spørsmål som abort, assistert befruktning og prevensjon skal kunne hindre tilgang til en likeverdig og forutsigbar førstelinje i alle landets kommuner innen den offentlige helsetjenesten." Dette er helt i tråd med flertallsinnstillingen Stålset -utvalget, gitt i NOU 13:1.